

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud. S. Daguța)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Mihaila, A. Pahopol)

DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Vladimir Stînca, reprezentat de avocatul Vitalii Lazăr,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Pociumban împotriva lui Vladimir Stînca cu privire la repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 02 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea privind repunerea în termen a apelului și a fost restituită cererea de apel depusă de Vladimir Stînca ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a t ă:

La data de 19 decembrie 2016, Vasile Pociumban a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladimir Stînca cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin contravenție în sumă de 4608 lei, a prejudiciului moral în sumă de 2000 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana acțiunea depusă de Vasile Pociumban a fost admisă parțial, a fost încasat de la Vladimir Stînca în beneficiul lui Vasile Pociumban suma de 4608 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin contravenție, cât și cheltuielile de judecată în sumă de 150 de lei pentru plata taxa de stat, în sumă de 500 de lei pentru înmânarea actelor de procedură prin executorul judecătoresc, iar în total a încasat suma de 5258 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, la data de 07 martie 2018 Vladimir Stînca a depus cerere de apel nemotivată, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe.

Prin încheierea din 02 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de Vladimir Stînca cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de ultimul ca fiind depusă tardiv.

La data de 25 mai 2018, Vladimir Stînca, reprezentat de avocatul Vitalii Lazăr, a declarat recurs împotriva încheierii din 02 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu repunerea lui Vladimir Stînca în termenul de declarare a apelului și remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece este emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

A menționat că prima instanță nu a respectat procedura de citare a lui Vladimir Stînca, astfel cauza a fost examinată în absența acestuia. Vladimir Stînca nu a cunoscut despre existența litigiului dat până în momentul chemării acestuia de către executorul judecătoresc, la data de 02 martie 2018, pentru a executa titlul executoriu.

A indicat că motivul repunerii cererii de apel în termen este lipsa citării legale a apelantului/pârât și lipsa comunicării hotărârii primei instanțe din 13 decembrie 2017.

A remarcat apelantul că la dosar nu este confirmarea primirii citației și a copiei de pe acțiune, astfel a fost lipsit de dreptul de a se apăra.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 02 mai 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 25 mai 2017, este în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin.(1) Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, acțiunea depusă de Vasile Pociumban a fost admisă parțial.

Tot aici, este de menționat faptul că prima instanță a pronunțat hotărârea judecătorească la data 13 decembrie 2017, în lipsa pârâtului Vladimir Stînca, acesta fiind citat prin citație cu aviz despre data, locul și timpul examinării cauzei, însă toate citațiile au fost restituite instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.85, 87, 89).

Termenul de atac a hotărârii menționate a expirat la data de 12 ianuarie 2018.

La data de 07 martie 2018, în afara termenului legal, Vladimir Stînca a depus cerere de apel, solicitând repunerea în termen a cererii de apel. Drept temei de repunere în termen a cererii de apel, Vladimir Stînca a invocat că a aflat despre hotărârea contestată de la executorul judecătoresc, nu a fost citat în instanța de fond și nu a cunoscut despre existența litigiului, cauza a fost examinată în absența sa.

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Astfel, prin încheierea din 02 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de repunere în termen și a fost restituită cererea de apel depusă de Vladimir Stînca împotriva hotărârii din 13 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, ca fiind depusă tardiv (f.d.124-126).

Colegiul apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel precum că Vladimir Stînca a depus cererea de apel în afara termenului legal, deoarece art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, menționat și supra, statuează expres precum că acest termen se calculează de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

La acest capitol, instanța de apel corect a reținut precum că rezultând din prevederile art. 236 alin.(5), art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă ultima zi de declarare a apelului împotriva hotărârii din 02 martie 2017 a fost 02 aprilie 2017.

În conformitate cu art. 116 alin. alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Astfel, instanța de recurs reiterează că, termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Concomitent Colegiul relevă că instanța de apel justificat a menționat că Vladimir Stînca nu a prezentat careva probe pertinente și concludente de repunere a cererii de apel în termen.

Or, nu poate fi reținut ca fiind relevant speței motivul că nu a fost citat legal pentru ședințele de judecată din prima instanță, nu a cunoscut despre existența litigiului dat și că a aflat de la executorul judecătoresc despre emiterea hotărârii și necesitatea executării acestia la data de 02 martie 2018 din următoarele considerente.

Astfel, la data de 04 octombrie 2016 Vladimir Stînca a recepționat reclamația prin care a fost solicitată repararea prejudiciului cauzat în urma contravenției, recurentul/apelant fiind informat despre faptul că, în cazul în care nu va repara prejudiciului, reclamantul va înainta o acțiune în instanța de judecată privind încasarea datoriei (f.d.20, 21 aviz).

În aceste circumstanțe, apelantul a cunoscut despre o eventuală cerere de chemare în judecată formulată împotriva sa.

Mai mult, conform procesului - verbal a executorului judecătoresc Adriana Crețu privind înmânarea actelor, a fost încercată înmânarea citației, însă, destinatarul nu a fost de găsit (f.d.47).

Conform răspunsului Agenției Servicii Publice, Vladimir Stînca, este înregistrat la domiciliu în mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu, nr. 6, blocul 6, apartamentul nr. 85 (f.d.59), adresă la care a fost remisă corespondența de către instanța de fond și instanța de apel.

Colegiul consideră că instanța de apel a citat legal recurentul/apelant Stînca Vladimir, fapt confirmat de avizele de recepție anexate la actele cauzei, care au fost restituite instanței ca nereclamate (f.d.28-29, 34-35, 46, 50, 56, 65, 79, 85, 87).

La acest capitol, instanța de recurs menționează prevederile art. 100 din Codul de procedură civilă care prevede că, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu art. 105 alin. (1) și (5) Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmînează personal contra semnătură pe cotor. Citația sau înștiințarea adresată unei organizații se înmînează persoanei cu funcție de răspundere respective contra semnătură pe cotor sau, în cazul absenței acesteia, se înmînează în același mod unui alt angajat, considerîndu-se recepționată de organizație.

În conformitate cu art. 106 Codul de procedură civilă, dacă destinatarul refuză să primească citația sau înștiințarea, persoana împuternicită să o înmîneze consemnează refuzul pe citație sau înștiințare și o restituie instanței judecătorești. Persoana care refuză să primească citația sau înștiințarea se consideră înștiințată despre locul, data și ora ședinței de judecată sau despre locul, data și ora efectuării unui act procedural. Neprezentarea ei în instanță nu împiedică judecarea pricinii sau efectuarea actului procedural.

Reieșind din sensul dispoziției art. 106 Codul de procedură civilă, determinat din perspectiva interpretării logico-gramaticale a textului legal, denotă faptul că, refuzul de a primi citația sau înștiințarea ori nereclamarea destinatarului, pentru ridicarea corespondenței, poate fi considerat că ultimului i s-a comunicat actul de procedură.

La acest capitol, Colegiul mai reține că, conform datelor inscripționate pe plicuri și avizurile de recepție a scrisorilor (f.d.28-29, 34-35, 46, 50, 56, 65, 79, 85, 87), termenul de păstrare a trimiterii poștale destinată apelantului Stînca Vladimir a fost de 30 de zile, termen în care ultimul avea obligația pozitivă de a se prezenta la Oficiul Poștal și de a o ridica, or conform pct. 82 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, trimiterile poștale cu mențiunea „Predarea în mînă proprie, „Citație” sau „înștiințare” se înmînează personal destinatarului. În lipsa acestuia, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

Trimiterile poștale adresate persoanelor fizice și juridice, sediul cărora se află în afara localităților (stații meteorologice, ferme etc), se ridică în unitățile poștale, cu forțele și mijloacele proprii, de către destinatari.

Prin urmare, se deduce că instanța de fond a respectat dispozițiile legale ce guvernează instituția comunicării actelor de procedură, or, apelantul nu a reclamat în repetate rânduri citațiile remise de instanță.

Mai mult decât atât, este cert stabilit că adresa indicată de apelant atât pe cererea de apel, cât și cererile de recurs depuse ulterior în instanța de apel, este aceeași la care au fost remise citațiile de către prima instanță. Astfel, refuzul de recepționare a corespondenței este imputabil apelantului și nu reprezintă o încălcare de procedură admisă de instanța de fond.

În consecință, cele invocate de apelant privind omiterea termenului, nu pot fi reținute în calitate de temei pentru repunerea în termen a cererii de apel, or, acesta a fost înștiințat despre examinarea cauzei, urmând să prezinte diligența necesară și să se intereseze în termeni utili de procesul de care avea cunoștință.

Or, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după expirarea cărora valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Colegiul afirmă că în contextul legislației în vigoare în raport cu speța dată, apelantului/recurent i-au fost asigurate condiții reale pentru a beneficia efectiv de continuitatea procesului și de a-și valorifica drepturile sale.

În concluzie, Colegiul conchide că acțiunile lui Vladimir Stînca nu constituie decât o eludare a acesteia de a-și realiza drepturile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

În această ordine de idei, Colegiul reiterează că nevalorificarea drepturilor procedurale de către Vladimir Stînca în termenul stabilit, nu poate fi calificată ca o îngrădire a accesului la justiție, garantat de art. 20 al Constituției Republicii Moldova, art. 5 Cod de procedură civilă, or, recurentul invocând acest aspect, a ignorat faptul că aceasta este o omisiune a lui. Respectiv, nu poate fi pusă pe seama instanțelor de judecată îngrădirea accesului la justiție, în condițiile când apelantul a ignorat prevederile legale.

Colegiul notează că unul din aspectele preeminenței dreptului, rezultând din jurisprudența CEDO, este principiul securității raporturilor juridice.

Or, CEDO statuează că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie convingătoare, o asemenea decizie ar putea înlăncăra principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac (Pononyov vs Ucraina, hotărârea din 03 aprilie 2008).

În atare circumstanțe, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel ca fiind tardivă, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților

Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Colegiul precizează că circumstanțele expuse de recurent nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel s-a conformat prevederilor legale la restituirea cererii de apel, or, participanții la proces urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și conformă prevederilor legale, iar argumentele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii instanței de apel din 02 mai 2018.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Vladimir Stînca, reprezentat de avocatul Vitalii Lazăr.

Se menține încheierea din 02 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Pociumban împotriva lui Vladimir Stînca cu privire la repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru